

ἀνασκαφτὸς ἐπίθ. Πελοπν. (Ἀργ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνασκάπτω.

Ὁ ἐσκαμμένος ἔσωθεν, κοῖλος. Ἡ λ. ἐν τῷ καθαρογλωσσ. :

Τοῦ βράχου βράχου πῆγαινα, | τοῦ Βλάχου τὰ σφαχτά τρωγα
μὲ τὴν ἀνασκαφτὴ σκαστὴ χουλιάρα.

ἀνασκάπτω Ἡπ. (Πάργ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) — ΚΠασαγιάνν. Μοσκ. 30 ἀνσκάβγω Ἰων. (Κάτω Παναγ.) ἀνισκάπτου Λήμν.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἀνασκάπτω.

1) Σκάπτω τὴν γῆν Ἡπ. (Πάργ.) Ἰων. (Κάτω Παναγ.) — ΚΠασαγιάνν. ἐνθ' ἀν.: Τὰ βόδια... ἀνάσκαφταν τὰ ματωμένα χώματα ΚΠασαγιάνν. ἐνθ' ἀν. || Ἀσμ.

Σαράντ' ὀργυιὲς ἠνέσκαψα τῇ γῆς μὲ τῇ βελόνα
νὰ βγάλω τὸ κρυὸ νερὸ γιὰ λόγου σου, τρυγόνα

Κάτω Παναγ. 2) Βλασφημῶ, ὑβρίζω τεθνεῶτα (οἰοῦναι ἀνασκάπτων τὸν τάφον καὶ ἐξορύσσων αὐτὸν) Λήμν. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Ἀτώρα ἀνασκάπτω τὸν κύρι σ'! Κοτύωρ. Ἐνέσκαψεν τ' ἀποθαμέντς αὐτ' (τοὺς πεθαμένους του) Τραπ. Χαλδ. Μ' εὐτάς με κι ἀνασκάπτω τὸν κύρι σ'! (μὴ μὲ κάμνης νὰ κτλ.) Χαλδ. Ἀν θέλῃς ν' ἀνασκάφκεται ὁ κύρι σ', ποῖσον ἀ (κάμε το) Κερασ. Ἐγὼ ν' ἀνασκάφκουνμαι καιρὸν κ' ἔχω (δὲν εἶμαι διατεθειμένος νὰ πράξω τι, διὰ τὸ ὅποιον νὰ ἀναθεματίζωμαι μετὰ θάνατον πρὸς τὸν προτρέποντά τινα νὰ πράξῃ κακὴν πράξιν) Κοτύωρ. Χαλδ. Μετοχ. ἀνισκαμμένους = ὁ βλασφημημένος, ὁ ἄξιος βλασφημίας, ἐπὶ νεκροῦ Λήμν. Ἡ σημ. καὶ μεσν. πβ. Δαμασκ. (P. G. 94B, 344a) «μήπως ἐλθούσα ἄλλη γενεὰ μέλλῃ ἡμᾶς ἀναθεματίζειν καὶ ἀνασκάπτειν».

ἀνασκάψιμον τό, Πόντ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνασκάπτω.

Βλασφημία κατὰ τεθνεῶτος: Ἐέντον τ' ἀνασκαψιματί' (ἐγινε ἄξιος νὰ ὑβρίζεται ἀποθανών). Συνών. ἀνάσκαμμαν.

ἀνάσκελα ἐπίρρ. κοιν. ἀνάσκελ-λα Μεγίστ. ἀνάδκελα Καππ. (Σινασσ.) Πόντ. (Ἰμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ἀνάδ-δελα Κύπρ. ἀνάσκιλα βόρ. ιδιῶμ. ἀνάδκιλα Μακεδ. (Καστορ.) ἀνάσζ'λα Θεσσ. ἀνάδκ'λα Ἡπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Βελβ. κ. ἄ.) ἀνάστδιλα Καλαβρ. (Μπόβ.) Λέσβ. ἀνάδελα Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κύμ. Ὁξύλιθ.) ἀνάδιλα Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀνάσκελτα Ρόδ. ἡνάσσελ-λα Κάλυμν. ἀνάσιτσεα Τσακων. τανάσκελα Ἡπ. Θεσσ. Θράκ. (Ἀλμ. Μάλγαρ.) Κέρκ. Κεφαλλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Παξ. Πελοπν. (Μάν. Σουδεν. Τριφυλ. Φεν. κ. ἄ.) τανάστδελα Πελοπν. (Τρίκκ.) τανάσκιλα Σκόπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) τανάδζ'λα Ἡπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Βελβ.)

Τὸ μεσν. ἐπίρρ. ἀνάσκελα. Διὰ τὸν τύπ. τανάσκελα ἰδ. ἀνάποδα.

Μὲ τὴν ράχιν πρὸς τὰ κάτω, ὑπτίως ἐνθ' ἀν.: Κοιμᾶμαι - ξαπλώνομαι - πέφτω ἀνάσκελα. Βάζω - ρίχνω ἀνάσκελα κοιν. Ἀνάδκελα ἐρροῦξε (ἔπεσε) Κοτύωρ. Χαλδ. Ἡδωκά του μὴ κ' ἐδιᾶν δανάσκελα Ἀπύρανθ. Ἐκρεμνίστηκε κ' ἔπεσε τανάσκελα Κέρκ. Ἐδωκέν του την τῶ' ἐπῆεν ἀνάδ-δελα Κύπρ. || Φρ. Κακὰ ψυχρὰ κι ἀνάσκιλα Θράκ. (Μάδυτ.) Οἱ ὀχτροί μας ἀνάσκελα! (ἀρά) Ἀθῆν. Οὐλο γὼ τανάσκελα; (διαρκῶς ἐγὼ πρέπει νὰ ὑποχωρῶ) Πελοπν. Κούπα κι ἀνάδκελα δαβαίνουμε (κακῶς τὸν βίον διάγομεν) Κοτύωρ. || Αἰνίγμ. Ἀλλά ταπίκουπα κι ἄλλα τανάσκελα (τὰ κεραμίδια) Ἡπ. Κούπα γομοῦται, ἀνάδκελα εὐκαιροῦται (ὁ πῖλος τῆς κεφαλῆς) Πόντ.

Γιὰ τοῦτο γὼ σ' ἀγόρασα κ' ἔδωκα τὸ δαρᾶ μου
γιὰ νὰ σὲ βάζ' ἀνάσκελα νὰ κάμω τὴ δουλειά μου
(ἢ σκάφη) Κύθηρ. Συνών. ἀνάγυρα 1 β, ἀνακέφαλα 2, ἀνάκολα 3, ἀνακούκουλλα 2, ἀνάκουπα, ἀνακούρ-
κουδα 2, ἀνασκελᾶτα, *ἀνασκελόν, ἀνάστροφα.

ἀνασκελαρίζω Κρήτ. ἡνεσκελαρίζω Κῶς

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀνασκελάρις.

Ἐξαπλώνομαι ὑπτίως: Ὅ,τι ὥρα εἶδα τὸν ὄρφὸ κι ἀνασκελάρισεν, ἐκατάλαβα πῶς τὸν ἐσκότωσα (ὄρφος = ἰχθύς τις) Κρήτ. || Αἰνίγμ.

ἡνεσκελαρίζ' ἡ παππαδιά, καθίζει ὁ παππᾶς τῆς
κ' ἡ κόκκινη τὴν θεραπείᾳ τοιμάζει τῆς κυρᾶς τῆς
(ἢ πυροστιᾶ, ἢ χύτρα, τὸ πῦρ, τὸ φαγητόν) Κῶς. Συνών.
ἀνασκελίζω (I) 1, ἀνασκελώνω 1.

ἀνασκελᾶς ὁ, Κρήτ.

Ἀγνώστου ἐτύμου. Κατὰ ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,313 ἐκ τοῦ μεσν. ὄνοσκελῖς κατὰ παρετυμ. πρὸς τὴν πρόθ. ἀνά.

Δαίμων μεταμορφούμενος τὴν νύκτα εἰς ὄνον αὐξανόμενον καταπληκτικῶς, ὅταν ἐπιβῇ τις αὐτοῦ, ἢ εἰς ὑψηλὸν ἄνθρωπον ἢ ἀσκόν: Ἐκεῖ ξεκαβαλλίκεψε ὁ παππᾶς καὶ ὁ ἀνασκελᾶς ἐχάθη ἀποθρὸς του καὶ τὰ πέταλά του ἔβγαναν σπίθες (ἐκ παραδ.) Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπον τ' Ἀνασκελᾶ τὸ ρυάκι τοπων.

ἀνασκελᾶτα ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀνασκελ-λᾶτα Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνασκελᾶτος.

Ὑπτίως, ἐπὶ κολυμβήματος: Κολυμπᾷ ἀνασκελ-λᾶτα. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνάσκελα.

ἀνασκελᾶτος ἐπίθ. Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἀνάσκελα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ᾶτος.

Ὁ ὑπτίως κείμενος, ὑπτίως: Φρ. Ἀνασκελᾶτες ἀναπνοῖες (ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν). Συνών. ἀνασκελωτὸς 1.

ἀνασκελᾶ ἡ, Μεγίστ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ οὐσ. σκελᾶ.

Διασκελισμός: Μ' ἕνα σάρτον ἐκατέβην τοῖς σκάλες, μὲ μὴν ἀνασκελᾶν εὐρέθη 'ς τὸ σπῖτιν τους (ἐκ παραμυθ.)

ἀνασκελῖάζω Θήρ. — Λεξ. Δημητρ. ἀναδκελᾶζω Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἀνάσκελα.

1) Μετβ. ρίπτω τινὰ ὑπτιον Θήρ. — Λεξ. Δημητρ.: Τὸν ἀνασκελίμασα καὶ τοῦ ὅδωκα δὐὸ δουνῆς 'ς τὸ στήθος Θήρ. Συνών. ἀνασκελίζω (I) 1, ἀνασκελώνω 1.

2) Ἀμτβ. ταράττομαι, συγχύζομαι, ἐπὶ τῆς καρδίας Πόντ. (Οἶν.): Ἀναδκελᾶζει ἡ καρδιά μου.

ἀνασκελίζω (I) Θήρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) — Λεξ. Ἡπίτ. Βλαστ. Δημητρ. ἀναδκελίζω Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἀνάσκελα.

1) Μετβ. ρίπτω τινὰ ἀνάσκελα, ὑπτιον ἐνθ' ἀν.: Τὸν εἶχε γονατίσει, μ' ἀνακαρώθηκε αὐτὸς ξάφνου καὶ τὸν ἀνασκελίσε Λεξ. Δημητρ. (λ. ἀνακαρώνω). Τὸν ἀνασκελίσε καὶ τοῦ ὅδωκε δὐὸ δουνῆς 'ς τὸ στήθος Θήρ. Ἐντῶκεν κ' ἐνεδκέλτοε με (μὲ ἐκτύπησε καὶ μὲ ἀνασκελίσε) Τραπ. Συνών. ἀνασκελῖάζω 1, ἀνασκελώνω 1. Καὶ ἀμτβ. πίπτω ὑπτίως Πόντ. (Κοτύωρ.): Ἐνεδκέλτοεν (ἐξηπλώθη ἀνάσκελα). Συνών. ἀνασκελαρίζω, ἀνασκελώνω 1.

2) Ἐξογκώνομαι πρὸς τὰ πρόσω, ἐπὶ ἀνθρώπου βαδίζοντος μὲ προτεταμένον στήθος ἢ προτεταμένην κοιλίαν ἢ ἐπὶ τοίχου, κτιστοῦ ἀντερείσματος κττ. ρέποντος πρὸς κατάρρευσιν Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἐνεσκελίσειν ὁ τράφος καὶ θά ῥθῃ κάτω. Συνών. ἀνασκελώνω 3.

